

اطاعت حضرت عباس(ع) سبب عبد صالح شدن اوست/ معنای نافذالبصیره

حضرت عباس(ع) محو در مقام اطاعت و ولایت است. اگر کسی به مقام اطاعت رسید بنده خدا خواهد شد. او چون فانی در ولایت بود به مقام عبودیت رسید و عبد صالح نام گرفت.

حضرت عباس(ع) محو در مقام اطاعت و ولایت است. اگر کسی به مقام اطاعت رسید بنده خدا خواهد شد. او چون فانی در ولایت بود به مقام عبودیت رسید و عبد صالح نام گرفت.

در مقام و بزرگی حضرت عباس(ع) روایات متعددی از سوی معصومین آمده است. امام صادق(ع) فرموده اند: «کان عمنّا العباس نافذ البصیره صلب الایمان جاهد مع ابي عبد الله الحسين و مضي شهيدا». یعنی عموی ما عباس، دارای بصیرتی نافذ و ایمانی استوار بود، همراه اباعبدالله جهاد کرد و آزمایش خوبی داد و به شهادت رسید.

همچنین در زیارتنامه حضرت عباس(ع) که توسط امام صادق(ع) نقل شده است، آمده: «السلام علیک ایها العبد الصالح المطیع لله و لرسوله و لأمیر المؤمنین و الحسن و الحسین» که در درجه اول به عبد صالح بودن آن حضرت و در مرتبه بعدی به مطیع بودن حضرت ابوفاضل(ع) اشاره می کند.

برای بررسی بیشتر این دو روایت و همچنین احوالات حضرت ام البنین(ع) مادر بزرگوار قمر بنی هاشم به سراغ حجت الاسلام بی آزاد تهرانی از وعظ دینی رفتیم تا نظر ایشان را در این خصوص جویا شویم. متن زیر مشروح مصاحبه مهر با این کارشناس دینی است.

طایفه بنی کلاب، طایفه رزم آوری بودند

حجت الاسلام بی آزاد تهرانی در مورد احوالات حضرت ام البنین(س) و طایف آن حضرت گفت: طایفه بنی کلاب، طایفه رزم آور و بی نظیری بودند. جد حضرت ام البنین و عموی ایشان در ادبیات عرب خیلی با عنوان فصاحت معروف بودند. همچنین به آنها ملاعب الاسته می گفتند یعنی کسانی که با شمشیر و نیزه بازی می کردند و هر کدام آنها لشکریانی را حریف بودند.

این کارشناس دینی در خصوص ماجرای خواستگاری امیرالمومنین(ع) از حضرت ام البنین(س) گفت: در مقام مشورت امیرالمومنین به برادر خود عقیل که علم انساب را می دانست فرمودند که می خواهم شیرزنی را برای من انتخاب بکنی. عقیل هم تحقیق و تفحص می کند و در نهایت با مشخصاتی که امیرالمومنین داده بود، فاطمه کلابیه(س) را به حضرت پیشنهاد داد. وی ادامه داد: وقتی جناب عقیل ماجرا را برای پدر حضرت ام البنین بیان می کند ادب پدر این بوده و می گوید ما بیایانی ها کجا و وجود نازنین امیرالمومنین کجا؟ برای ما بسی افتخار است ولی اجازه دهید من از دخترم نیز اجازه بگیرم.

یک ماه و سه ستاره، تعبیر خواب حضرت ام البنین(س)

بی آزاد تهرانی افزود: وقتی پدر بر دخترش وارد می شود زمانی بوده است که حضرت ام البنین با مادرش خلوت کرده بودند و با هم سخن می گفتند. حضرت ام البنین در حال تعریف کردن خواب خود برای مادرش بود که می فرماید خواب دیدم آسمان به من نزدیک شده و یک ماه و سه ستاره به دامن من افتاد. پدر این محاوره مادر و دختر را می شنود و با چشم گریان می گوید دخترم برخیز که این خواب تو تعبیر شده است و وجود نازنین امیرالمومنین از تو خواستگاری کرده اند و انشالله فرزندان خوبی خواهی داشت.

این واعظ دینی در مورد نام حضرت ام البنین(س) گفت: جالب اینجاست که اوایل ازدواج با امیرالمومنین، حضرت ام البنین درخواست می کنند که دیگر به نام فاطمه صدا نشوند. لذا نامگذاری ایشان به ام البنین ادب ایشان نسبت به صدیقه طاهره(س) است. ایشان فانیه در عظمت صدیقه کبری است.

مرا فاطمه صدا زن...

وی ادامه داد: ام البنین از امیرالمومنین درخواست کرد مرا فاطمه صدا زن. در خانه ای که سیده و بزرگ این خانه حضرت صدیقه طاهره(س) بوده و بچه های حضرت زهرا(س) هستند من از این نام خجالت زده می شوم. افتخار من خادمه بودن و کنیز حضرت زهرا بودن است. بلافاصله امیرالمومنین می فرمایند که از این به بعد نام تو ام البنین است. حضرت با تعجب می فرماید من که پسری ندارم؟ مولا اشاره به خوابی که ام البنین دیده بود می کنند و می فرمایند آن ماه و سه ستاره که در خواب دیدی، چهار پسری است که خداوند به تو عطا می کند و آن ماه، ماه بنی هاشم عباس(ع) است و عظمت او فرق می کند و قمر عشیره است.

بی قراری امیرالمومنین در ولادت حضرت عباس(س)

این کارشناس دینی گفت: دو جا در تاریخ بی قراری عجیبی از امیرالمومنین دیده شد. یکی در اوج غم بود که وقتی خبر شهادت حضرت زهرا(س) را به حضرت دادند، نقل شده امیرالمومنین چند بار به زمین خورد تا به خانه برسد. یکی هم وقتی خبر ولادت حضرت عباس را به مولا دادند، دیدند حضرت با بی قراری به سمت خانه می روند. با یک خوشحالی فزاینده و بی نظیری به سمت خانه می روند. فرمودند خدا هدیه بزرگی به من داده است.

بی آزاد تهرانی در مورد حضرت ام البنین(س) گفت: حضرت ام البنین از لحاظ صلابت و رزم آفرینی زبان زد بوده است. عمده

مطلب این است که فرزندان امیرالمومنین از حضرت عباس تا جناب عثمان تحت تربیت این مادر رشد یافتند. بد نیست به این نکته هم اشاره شود که امیرالمومنین فرمودند من به عشق عثمان بن مظعون که یکی از یاران با صفای پیامبر بود نام او را عثمان نهادم. لازم به ذکر است پیامبر دختری به نام رقیه داشتند، وقتی رقیه از دنیا رفت، پیامبر فرمود خدایا روح دخترم را با عثمان ابن مظعون محشور کن. حضرت امیرالمومنین هم می فرماید نامگذاری فرزند کوچک ام البنین به نام عثمان هم به جهت عثمان ابن مظعون است. به هر ترتیب همه ولایت پذیری و ولایت فهمی که این فرزندان در کربلا از خود نشان دادند همه به تربیت ام البنین بر می گردد. همه این معرفت ولایتی را این مادر در وجودشان نهادینه کرد.

این کارشناس دینی افزود: اینکه قمر بنی هاشم ذخیره فدایی شدن برای سیدالشهدا شد بخاطر تربیت مادر بود که به ایشان گفته بود حق نداری خطابی جز سید و آقا و سرور، امام حسین را صدا بزنی.

عبدالصالح به چه معناست؟

حجت الاسلام بی آزار تهرانی در خصوص سوالی مبنی بر معنای عبارت «عبدالصالح» در مورد حضرت عباس(ع) که در زیارتنامه آن حضرت آمده است، گفت: عبودیت فوق مسئله عبادت است. ممکن است کسی یک عمر عبادت کند ولی عبد نباشد. عبد صالح خدا قرار گرفتن را باید در تعبیر بعدی زیارتنامه دقت کنیم. «المطیع لله و لرسوله و لأمرالمؤمنین و الحسن و الحسین» یعنی اطاعت از امر ولی و مطیع بودن در برابر خدا و اهل بیت. این اطاعت محض، مخصوص قمر بنی هاشم است.

چشاندن علم به حضرت عباس(س) توسط امیرالمومنین(ع)

وی ادامه داد: امیرالمومنین می فرماید که من حقیقت علم و معرفت توحیدی و ولایتی را در وجود عباس وقتی در گهواره بود، نهادینه کردم. «ذق العلم ذقا» یعنی علم را چشیدند. جوجه هایی که توان غذا خوردن ندارند، پرنده بزرگتر این غذا را در وجود خود هضم می کند و خودش به کام فرزندش می گذارد. لذا آقا امیرالمومنین می فرماید اسرار توحید و ولایت را من وقتی عباس در قنداقه بود در وجودش به دست خودم چشاندم.

این کارشناس دینی گفت: مرحوم کلباسی می نویسد که حضرت عباس دو ساله بود که در بغل امیرالمومنین نشسته بودند و امیرالمومنین به او فرمود بگو واحد، حضرت جواب داد. فرمودند بگو ثانی. دیدند جوابی نیامد. امیرالمومنین سه بار تاکید کردند. در آخر قمر بنی هاشم فرمودند که پدر جان اگر امر ولایتی شماسه من می گویم ثانی. امیرالمومنین با تعجب دلیل را جویا شدند. قمر بنی هاشم فرمود با زبانی که «یک» گفته ام خجالت می کشم در محضر حق تعالی «دو» را بر زبان جاری کنم. یعنی همه وجود عباس توحید است حتی در دو سالگی.

حضرت عباس محو در مقام اطاعت است

وی ادامه داد: اگر می بینید عبودیتی وجود دارد به خاطر این است که حضرت عباس محو در مقام اطاعت است. اگر کسی به مقام اطاعت رسید بنده خدا خواهد شد. شیطان با همه عبادت هایی که داشت یک لحظه تمرد کرد و اطاعت خدا را کنار گذاشت و شیطان شد.

بی آزار تهرانی افزود: ممکن است خیلی ها یک عمر عبادت کنند ولی در یک لحظه نافرمانی و عدم اطاعت از حیطة بندگی و عبودیت خارج شوند. همه وجود حضرت عباس محو در ولایت است. عبارت دیگری نیز وجود دارد که می فرماید «فَنِعْمَ الْأَخُ الْمَوَاسِي» این مواسات یعنی عباس(ع) کسی است که هیچ چیزی غیر از مولای خودش را ندید. لذا چون فانی در ولایت بود به مقام عبودیت رسید.

این کارشناس دینی ادامه داد: ایشان همیشه نسبت به امر ولی تبعیت می کرده اند. لذا تابع بودن سند عبد صالح شدن خواهد بود.

نافذالبصیره به چه معناست؟

وی در خصوص معنای روایتی که حضرت عباس(ع) را نافذ البصیره می خواند گفت: امام صادق(ع) فرمودند خدا رحمت کند عموی ما را که نافذ البصیره بود.

این واعظ دینی ادامه داد: او پسر کسی است که فرمود «لو كشف الغطاء ما ازددت يقينا» یعنی اگر پرده ها کنار رود چیزی به علم امیرالمومنین اضافه نمی شود. عباس بن علی کسی است که بخاطر همین مقام ولایت و اطاعت پذیری هیچ حجابی در مقابل چشم او نیست. لذا می بینید که وقتی دشمن برای حضرت ابالفضل(ع) امان نامه می آورد، چیزی که باعث می شود آن موضع محکم را در مقابل دشمن بگیرد همین بصیرت است.

وی ادامه داد: عباس(ع) شب عاشورا برادران خود را جمع می کند و می فرماید تا امام حسین و بنی هاشم و فرزندان حضرت زهرا(س) زنده اند ما باید فدایی آنها باشیم. لذا از برادران خود برای فدایی شدن برای اباعبدالله(ع) عهد می گیرد. همه اینها دلالت بر این دارد که بصیرت ایشان و پیدا کردن راه برای ایشان ویژه بوده است.

این کارشناس دینی افزود: اصل معنا بر همین است که عباس(ع) کسی است که در سلوک دینی خود لحظه ای درنگ نمی کند و خط را گم نمی کند. ایشان فرزند راه مستقیم خدا امیرالمومنین است. کسی که حتی یک لحظه نگاه خود را منحرف از این راه نکرده حضرت ابالفضل العباس است. لذا بخاطر همین نافذ البصیره می گردد.

حجت الاسلام بی آزار تهرانی در خصوص زیارتنامه حضرت عباس(ع) گفت: اولاً زیارتنامه قمر بنی هاشم عظمت ایشان را اثبات می کند و اگر هیچ فضل و فضیلتی از ایشان نداشته باشیم، همین زیارتنامه که از سوی معصوم صادر شده است کافی است. بین امام زادگان ما دو امامزاده هستند که معصوم زیارتنامه آنها را نقل کرده است. یکی حضرت معصومه(س) که زیارتنامه

ایشان از امام رضا نقل شده و یکی حضرت عباس(ع) که زیارتنامه ایشان از امام صادق(ع) نقل شده است. بالاترین عظمت در همین زیارتنامه ذکر شده است.

خطاب عجیب امام حسین(ع) نسبت به حضرت عباس(ع)

وی در پایان افزود: یکی از مسائلی که عقل را متحیر می کند این است که با اینکه همه فیوضات عالم دست سیدالشهداست، همه بازار گرمی خدای متعال و توحید در گرمی بازار امام حسین است و همه عالم را خدا به پای امام حسین ریخته است که وتر موتور است یعنی یکتاست، اما با همه این احوال حضرت عباس(ع) به جایی رسیده که محور عالم یعنی سید الشهداء به ایشان خطاب می کند «ارکبُ بِنَقْصِی اُتَّ یا اُحیی»، سیدالشهدا می فرماید من به فدای عباس. این جمله جز حیرت چیزی به همراه نمی آورد که امام جان خویش را فدای عباس(ع) می خواند.